

U prihodnjem letu.

Najvažnejša naloga naše organizacije je trenutno ta, da vzdržimo svoje glasilo. Zakaj organizacija brez glasila je telo brez duše, je v znamenju razkroja in razpadanja. Vogelni kamen vsake organizacije je njeno glasilo.

In danes je težko izdajati list, dvakrat težko med Slovenci glasbeni list. Cene tisku naraščajo teden za tednom, priloge »Pevca« dohajajo z Dunaja zelo neredno, tako da ni mogoče lista izdajati točno ob svojem času, kar je prva zahteva vsakega časopisa — na drugi strani pa imamo mnogo prijateljev petja med Slovenci, a malo resničnih podpornikov pevske umetnosti.

A kljub temu hočemo vztrajati, ker vemo, da ima vsak nov začetek neprimerno več težav kot vztrajnost.

Naša vztrajnost pa bo prazna, če je ne bo tudi pri naših članih. Zato jih prosimo, da še nadalje ostanejo »Pevcu« zvesti. Pa ne samo to: veliko imamo prijateljev, ki imajo smisel za kulturno poslanstvo naše organizacije, pa jih nikdo ne opozori na to. Naj nam ne bo škoda prijateljske besede.

»Pevec« bo tudi zanaprej izhajal kot dvomesečnik z glasbeno prilogo, ki ima za naše zборе največji pomen. Zakaj ravno potom »Pevca« najceneje pridejo do novih skladb, ki vžigajo novega ognja in svežega veselja v naših pevcih in pevkah in jim pridobivajo novih prijateljev in sodelavnikov. Velika kulturna škoda bi bila, ko bi »Pevec« radi gmotnih razmer moral prenehati.

V prihodnjem letu se bomo skušali še posebej potruditi, da bo list točno izhajal, da bo vsebina čim bolj vsestranska in — kar je glavno — za naše podeželske zборе praktičnega pomena, zlasti pa, da bo naša glasbena priloga taka, da jo bodo mogli vsi zbori s pridom in uspehom uporabljati.

Koliko bo znašala naročnina za prihodnje leto, nam žal še ni znano: skušali pa bomo v tiskarni doseči čim ugodnejše pogoje. — Lanske naročnike, ki še niso poravnali naročnine, pa lepo prosimo, naj čim preje store svojo dolžnost.

Anton Foerster.

Če je med slovenskimi glasbeniki sploh kdo velik, je Foerster prvi, ki mu gre ta pridevek. Velik je kot skladatelj. Seveda je kot stolni kapelnik zlagal v prvi vrsti za cerkev. Pred vsem imenujemo njegovih 10 latinskih maš za moški, mešani in ženski zbor, nekatere z orkestrom;¹ dve maši sta slovenski, ena glagolska (staroslovenska), op. 160.,

¹ Njegovo »Missa solemnis«, op. 25, iz l. 1883. je pel stolni zbor sv. Nikolaja v nedeljo 10. decembra in na kraljev rojstni dan, 17. decembra, z orkestrom, nekajkratov pa samo z orglami. Maša je še vedno zelo učinkovita.

prirejena za moški in mešani zbor; gradualov, ofertorijev, motetov itd. ima 257, zopet nekatere z orkestrom, Te Deum je uglasbil štirikrat (deloma z orkestrom); slovenskih cerkvenih pesmi je zložil blizu 300; deloma so v zbornikih v »Ceciliji«, ki je nje druga izdaja izšla v dveh delih l. 1901. in 1902. deloma v zbirki »Cantica sacra« (za moški zbor) v treh delih. Nič manjšega, morda z druge strani celo večjega se nam kaže kot svetni skladatelj. Saj so na polju svetne glasbe vzvela njegova največja orkestralna dela: opera »Gorenjski slavček«, simfonična pesnitev »Turki na Slevici« za soliste, zbor, veliki orkester, »Materin blagoslov« (glasb. točke k igri v 5 dej.), »Vodnikov venec« in kantata »Domovini«. Poleg tega ima 47 moških in mešanih zborov, deloma jako razsežnih (n. pr. sijajni mešani zbor »Ljubico«; 19 pesmi s klavirjem, 2 večji skladbi za orkester, med njima »Slovansko suito« v 5 delih. — Med sedmero skladbami za klavir se odlikuje fantazija »Po jezeru bliz Triglava«, ki zahteva kar najspretnjša pianista, in »Slovanska sonata«. Poleg tega je za harmonij spisal »Fantazijo na 3 narodne pesmi«, za harmonij in klavir »Pesem sv. Venceslava«, za gosli in klavir pa ljubko »Sonatino«; pač nekoliko manjše število svetnih skladb, pa zato po obsegu in dobroti nič ne zaostajajo za cerkvenimi. — Nikakor ne smemo pozabiti njegovih teoretičnih del: »Pevske šole«, ki je doživela 5 izdaj in bo kmalu praznovala 50 letnico, odkar je začela množiti vrste slovenskih izobraženih pevcev (izšla je l. 1874.); dalje »Nauk o harmoniji in kontrapunktu« (dve izdaji); zlasti pa njegovo »Teoretično-praktično klavirsko šolo« (dve izdaji), ki se je do najnovejše dobe ves slovenski glasbeni naraščaj po njej vežbal. Pa je velik tudi po kakovosti svojih skladb. Gotovo niso vse enake, toda eno je gotovo: vse skladbe so tehnično brezhibne, brez slabosti; večina pa je polna srčne toplote, blagoglasja, velikokrat zažari iz njih mogočen ogenj; tudi cerkvene¹ so izvečine živahne, izrazite, včasih se tope v mehki pobožnosti, včasih pa kakor praznične zastave z zvonikov zavihrajo v burnem življenju, pa so zopet take, ki jim težka resnoba pokriva lice. — V svetnih skladbah naj poleg osvajajoče mogočnosti omenim njegovo šegavo dovtipnost (n. pr. dele »Gorenjskega slavčka«, krasnega »Spaka«), pa tudi nežno milobo.

Velik je kot neumoren, nesebičen, neugnan delavec. Ko je l. 1865. prišel v Sènjo kot stolni kapelnik, ni našel ničesar. Za 500 letnih goldinarjev je moral poleg praznikov in nedelj vsak dan orglati in peti pri dveh do treh kapitularnih mašah in poučevati bogoslovce. Komponiral je skoro vse sam, tudi staroslovenske maše, poleg tega je takoj ustanovil glasbeno društvo, zbor, orkester, glasbeno šolo, kjer je sam poučeval gosli, klavir,

¹ Njegova »Missa solemnis« je celo vročekrvne, po teatralično zamišljeni cerkveni glasbi izkvarjene Italijane navdušila, da so glasno priznavali: »Če je pa cecilijanska glasba taka, sem ž njole«

² Rojen je bil 20. decembra 1837. v Osenicah na Češkem; praznoval je torej lani v decembru petinosemdesetletnico. Predniki so bili učitelji in so se že rodove nazaj ukvarjali z glasbo. Znamenit je posebno brat našega skladatelja, Josip, ki je bil profesor na praškem konservatoriju in je znan po svojih krepkih skladbah, zlasti pa po svojem »Nauku o harmoniji«, ki je preveden v več tujih jezikov; nečak Jos. B. Foerster je uvaževan češki skladatelj. Po maturi 1858 je Foerster stopil v cistercianski samostan v Višebrodu, po 11 mesecih je izstopil, na univerzi v Pragi je dovršil 1863. pravo; prišel je v tesnejše stike s skladatelji Bendlom, dr. Proházkom in Smetanom, na čigar glasbenem zavodu je poučeval klavir. Leta 1865.—1867. je živel v Senju, od 1867. dalje v Ljubljani, najprej kot kapelnik »Dramatičnega društva« in pevodvoja »Čitalnice«, od l. 1868. dalje pa je bil 41 let vodja glasbe v ljubljanski stolnici. Zdaj živi v Novem mestu in se še vedno peča z glasbo, pravkar z jako obsežnim delom.

petje in dirigiral.¹ Še danes se poznajo sadovi njegovega dela. V Ljubljani se je delo le še pomnožilo. Učil je v bogoslovju, na obeh gimnazijah, na realki, ustanovil je l. 1877. orglarsko šolo, jo vodil in nosil — malodane zastoj — težo in vročino dneva, vzgojil v najtežjih razmerah v 31 letih okrog 200 organistov in tako položil sedanjemu upoštevanja vrednemu glasbenemu življenju med našim ljudstvom trdno podlago; poučeval je dalje v Huthovem zavodu, Alojzijevišču in zasebno, vsega pouka skupaj je imel nad 50 ur na teden. 31 let je urejal priloge »Cerkvenega glasbenika« (1878—1908); hrvatska »Sv. Cecilija« (1918, str. 146) piše o njih takole: »Da nemaju Slovenci na glasbenom polju ništa više od tih priloga, mogli bi ponosno stupiti u kolo drugih kulturnih naroda« (Barle). In vztrajal je v takem nezaslišanem naporu štirideset let, poleg tega pa njegovega ogromnega dela niso priznavali. Imel je v svetnih in cerkvenih krogih več nasprotnikov kot somišljenikov. Pa je neustrašeno začel trebiti plevel, ki je prerastel našo cerkveno glasbo. Prvi uspeh je bil, da so mu ušle stare pevke s kora: »Kdo se bo toliko učil!« Prijemali so ga kanoniki: »Tako pojte kot prej, staro petje je ljudem všeč.« Foerster jim jo je zasolil: »Greh je tudi ljudem všeč, pa se vseeno ne sme delati!« Listi so ga tudi napadali. Slovenski pesnik je pisal, »kako je glasba v Ljubljani poverjena tujcu, nehvaležnemu izdajalcu, praktičnemu kruhoborcu (moj Bog, za tistih letnih 300 gl., ki jih je imel kot stolni kapelnik!), ki igra med Slovenci prvo vlogo!« Drugi ljudje so se pritoževali, da uvaja lutrovske in husitske pesmi,² da hoče uničiti slovensko pesem (dasi jih je sam zložil ogromno število), zlasti, da hoče uničiti Riharja (pa je sam nad 100 Riharjevih pel); to hujskanje se je tako razpaslo, da so branjevke po ulici za njim vpile: »Lajzon, lajzon!« (Eleison). Ko je l. 1883—1884. izšla »Cecilija«, so izobraženi glasbeniki tožili: »Pretežko je, kdo bo pel!« — danes je pa otrokom prelahko. Izkratka, po njem so padali duhovni in laiki, katoličani in naprednjaki; le manjši, toda boljši del je šel za njim, ko jih je vodil po strminah, da so le s težavo vzdržali — in sreča, da ni omahnil in obstal: kje bi bila naša glasba! Tudi v tem odločnem, brezobzirnem stremljenju za visokimi vzori je velik; kot človek je pa morda največji v tem, da nikogar izmed svojih, često strupenih nasprotnikov ni zasovražil, še zameril nikomur, ampak sproti odpuščal in vse pozabljal, dasi mu je šlo za življenje.

Zato je tudi očakal, da so njegove misli zmagovito prodrle na vsej črti, da mu danes od vseh strani namesto nekdanjega: proč ž njim! — od vseh strani iz stotero in tisočero src hvaležnih učencev in prijateljev doni:

Bog ga živi in ohrani!

Moža, ki je s krepko, odločno, neupogljivo roko poprijel krmilo in zasukal ladjo slovenske glasbe iz negotovega diletantskega oklevanja na široko morje visoke umetnosti, ki nam je dal brez števila najrazličnejših skladdeb, ki v svojem značaju ni klonil, nikdar zatajil načel, se nikdar laskal nižjemu čuvstvovanju, nam ustvaril prva velika pomembna orkestralna dela, s prvo opero vred: izkratka, se ekstenzivno in intenzivno skrajno, skoro trmasto dosledno udejstvoval kakor nihče med nami! K.

¹ Na vso moč zajemljivo ga je bilo v ljubljanski stolnici gledati, kako je dirigiral velike maše z orkestrom, orglami in zborom: v desnici je držal taktirko in dirigiral, z levico je igral na orgle in po register je sunil, če je bila sila, z levo nogo je pritiskal na pedal, na desni nogi je stal, zraven pa tudi še pel, če je bila potreba ... Samo gibanje in življenje.

² Nad tem se pa niso spotikali, da so n. pr. bogoslovci prej peli himno »Jesu, dulcis memoria« (Jezus, sladki spomin!) na Zarathustrovo arijo iz Mozartove »Čarobne piščalke: »In diesen heil'gen Hallen« (kjer so se shajali prostozidarji), prav nič tudi nad dueti in terceti iz oper, ki so se glasili s stolnega kora, ne nad tem, če se je »Tantum ergo« zibal po napevu Prešernove »Luna sije ...«

Foersterjeu „Gorenjski slavček“.

L. 1869. je kranjski dež. zbor na predlog dr. Zarnika razpisal nagrade za izvirna slovenska dramatična dela, med njimi tudi po 250 gl. in 200 gl. za dve opereti in po 75 gl. za dvojne libretov. Edino darilo se je oddalo za Foersterjevo opereto »Gorenjski slavček«, ki je bil komponiran na besedilo Lujize Pesjakove. Ocenili so ga češki skladatelji B. Smetana, K. Bendl in dr. L. Procházka. Opereto so peli prvič l. 1872. 27. in 28. apr., dirigiral jo je skladatelj sam. Premiera je doživela sijajen uspeh z gromovitim aplavzom, ponovnim klicanjem skladatelja na oder in lavorovimi vencami z bogatimi trakovi. (»Sl. Narod«, 30. apr. 1872.) Foerster je opereto pozneje predelal v opero, besedilo Pesjakove pa je preuredil Emanuel Züngl. V tej, povsem novi obliki so opero peli l. 1896. štirikrat: 30. okt., 3. in 7. nov. ter 13. dec.; »krasno izvirno delo ... je sijajno uspelo.« (»Slovenec«, 3. in 6. nov. 1896.), »Gor. slavček« je pri premieri vse občinstvo tako navdušil, da je skladatelj po I. in II. dej. po večkrat poklicalo na oder ter mu prirejalo viharne ovacije.« (»Slov. Narod«, 2. nov. 1896.) Občinstvo je bilo očarano, »burno ploskanje ... frenetični Živio-klici ...« (»Sl. Narod«, 4. nov. 1896.) »Pri četrti predstavi (za Gorenjce) se je gledališče kar trlo ljudi ... burno in ploskovito priznavanje ...« poročilo zaključuje z upanjem »da nas bode še večkrat na našem odru razveseljeval »Gorenjski slavček«. (»Slov.« 14. dec. 1896.) Pa ni; kot Pepelčica je spala opera v zaprašenih predalih do danes, ko si je nova gledališka uprava postavila za načelo, da je treba pred vsem gojiti domača dela, ker brez tega bi bilo prazno vsako upanje, da kdaj dobimo res »slovensko opero«.

»Gorenjski slavček« je po svoji glasbeni strani tako dober, da se Foersterjevi muzi ni treba prav nič skrivati: ni stara, njeno lice ni razorano, ampak mlada je, svežega lica, od žive krvi razvnetega, zdrava, mična in vesela kot nepokvarjeno gorenjsko dekle. Kar nič ni neokreten nje korak, gibek je, prožen, poskočen celo. Tudi dejanje v novi prireditvi je učinkovito.

Opera je komponirana tako kakor so bile do Wagnerja vse opere in so jih komponirali ob Wagnerjevem času (n. pr. Smetana) in po Wagnerju; vsak prizor je záse neka zaokrožena enota. Vodilnih motivov skladatelj ne uporablja, pač pa ponavlja cele glasbene odstavke, kadar se v podobnih razmerah ponavlja, oziroma razpleta že spredaj načeta misel, dejanje. Na ta način je vtisnjen glasbi z dejanjem vred tudi na zunaj pečat enotnosti.

Posebno je treba poudariti, da je občutje posameznih prizorov dobro, celo izvrstno ubrano, kakor ga položaj zahteva, polno mehke poezije: n. pr. prvo srečanje Franjevo z Minko v njeni dražestni sramežljivi zadregi. Ali tako otroško preprosta pripoved Minkina o rešitvi z mogočnim stopnjevanjem in temu sledeči prisrčni dvogovor. Koliko nežnosti je skrite v nastopih Minkine matere Majde! Ti prizori so silno blaživni. Vedno ima človek vtis, kakor da se v njih razodeva prečudna mehkoča ruske duše. Njen nastop vpliva odločivno tudi na vse druge hkrati nastopajoče osebe (n. pr. v tercetu med Majdo, Minko in Franjem v III. dej.). Nekatero točko, zlasti te, ki so zložene v molu, so vsled kontrapunktične pisave tako mične kot n. pr. Bachove skladbe, ki so pisane za alt in orgle. In živega ognja je poln; vzemimo le začetni ariji Franja in Minke, ali mogočni začetni moški zbor, slavospev na krasoto Gorenjske. Poleg tega ne smemo pozabiti neprisiljene komike in pristnega glasbenega humorja, ki ga srečujemo na vseh koncih in krajih; opozorim naj samo na prizor (I. dej.) med Chansonnetom in dekletu, ki jih on v užaljenem ponosu porogljivo oponaša. Če bo količkaj dobro igran, mora učinkovati. Prav tako začetni prizori II. dej. z nekaterimi izborno značivnimi motivi (Krčmar, Štrukelj). Tretjega dejanja je sploh

sama radost in živa poskočnost. Začenja se že koj z zaroto med trojico Lovrom, Rajdljem, Štrukljem v izbornem šepetajočem tercetu, nadaljuje se v preplašenem oktetu v 5. prizoru in doseže višek v duhoviti sodbi, ki se začenja za zaslíšavanjem v komičnem valčku in učinkuje kot razposajen kozliček, ki se venomer zaletuje in poskákuje, nato pa preide pri pravi sodbi v mirnejši menuet (kontrast), pa se zopet povrne v veselo neugnanost valčkovo. Hoffmeister je poudarjal »duhovito instrumentacijo« in posebej opozarjal na fagot in njegove »prekomične figure« in izrekel o sodbi sledeče mnenje: »Ta prizor je vreden najboljše opere buffa.« (»Sl. Nar.« 31. okt. 1896.) Da se je Foersterju kot prvemu cerkvenemu skladatelju prav posebno posrečila »Ave Marija«, ki je ena najlepših točk, se nam ni čuditi, prav tako ne, da je spretno, učinkovito in v spremljevanju zelo iznajdljivo opremil narodne pesmi z osvežujočimi žarki in dehtečo vonjavo. Pač pa naj opomnimo na živahno božajočo modulacijo, lepe, značilne alteracije, bujni kontrast, ki je z njim vse delo pestro prepleteno. Hkrati mogočno, kvišku poganjajočo silo, ki se dviga do krepkih dramatičnih viškov, bogato melodično iznajdljivost, pa vendar varčno pa umetno uporabo motivov (n. pr. ples po gorenjski veselici, ki ga iz motivov zadnje pesmi s pomočjo kontrastnega in kontrasta v hromatičnem postopu žene do neznanske živahnosti). Kot posebno prijetno dehteč, malo eksotičen romantičen cvet je pognala Ninonina romanca o zaljubljenem kastiljskem kralju.

M. BAJUK:

Narodna pesem u sekiricah.

STÖHR ANTE (Ster): Album hrv. pjesama. Za klav. in petje. Založil St. Kugli v Zagrebu. — I. zvezek: št. 45. Kje so moje rožice (Ipavec, napev v št. 56). Zagorska pesem. Krančih si pletem. Št. 29. Odpri mi kamrico. Št. 30. Prišla bo pomlad.

II. zvezka nimam.

III. zvezek: Št. 12. Sijaj, sijaj solnčece (Ferjančičeva, prired. iz Gl. Zore za klavir.) Št. 17. Tebe najrajši imam.

IV. zvezek: Št. 2. Dekle oj kje si bla. Št. 3. Na Gori je fletno. Št. 6. Lahko noč ljubica. Št. 7. Ptička veselo nad hižkom žgoli. Št. 18. Dekle na vrtec gre. Št. 12. Solnce mi sije. Št. 30. Travniki so že zeleni. Št. 34. Visoka je gora. Št. 38. Zakaj se ti deva ne udaš? Št. 39. Ribce po morju plavajo. Št. 45. Ko b sodov ne blo. Št. 47. Veseli smo, k na vas gremo. Št. 48. So pesmi okrogle prav lahke za pet. Št. 49. Mene glava boli. Št. 53. Dnes pa je lep veseli dan. Št. 56. Kaj misliš, da sm tvoja norica. Št. 58. Kaj moj ljubi dela, da ga tok dolgo ni. Št. 59. Jaz bi imel iti spat. Št. 60. Pčela je letela. Št. 63. Kaj pa moj ljubi dela? Št. 67. Stoji, stoji poljece široko. Št. 74. Je sila noj Drava vse moste pobrala. Št. 79. Jez in moja ljubica oba sva obnorela. Št. 81. Bratci, zdaj vesei bodimo. Št. 92. Merkveca žoto korenje. Št. 97. Zalost (Ko ptičica).

SVETEK ANTON: Šest nar. pesmi za meš. zbor. Rokopis pri Slov. glasb. društvu »Ljubljani« v Ljubljani.

Vsešina: Snoč sem slišou eno štimco. — Po gorah grmi, se bliska. — Slišala sem tičko pet. (Kuku.) — Smrt na duri potrklja. — V klošter bi rada šla. — Solnce m' je nizk prisijalo.

SOLC EMIL: 100 vybraných slovanských písní. V Telči 1900. Založila knjigarna Šolce.

V knjigi sta dve slovenski pesmi za en glas, in sicer št. 9. po napevu: Ta stara me krega, k' sem se napiu, in št. 15: Na Gorenjskem je fletno z jodlerjem.

SVIKARŠIČ ZDRAVKO: Koroške slov. nar. pesmi. I. in II. zvezek. Za peteroglasni moški zbor. Založila Glasb. Mat. v Ljubljani 1914. Tiskal Senefeld v Gradu.

Vsešina I. zv.: Rožekarji mi. — Tam dou za Dravo. — Dobr vöcher, döčva moja. — Ko b' jes puab'č to Dravco. — Kadar jest na pvaninco hrem. — Jest pojdam v pvanina. — Treba ni k mojoj döčvi iti. — Na v'suačam Obirji. — Se pa Bistrca pišče. — Je na Drav'c m'hlinca. — So pa rožce v hartl'n žavovale. — Koj 'n hribc bom stopou. — 'mam döčvo v Tirole. — 'mam pa mlin'č pod kvancam. — Si pa biva moja. — Uštno polotjč. — Pojdam v rute. (Ponatis v »Novih Akordih« XII./2.) — Bom pa rut'č zorau. — Pa tam douta jest pojdam. — Omamljene moje srce. — Tadlo za izaram. — Niderlih sem se podava. — Oj, te mlinar! — S'm pa hodou po Selah. — Čöj so tiste st'zieze. —

Vse je vasievo. — Je toča pobiva. — Sma z lub'co na jarmak hodiva. — Oj le španič moj. — Puajte drobne ptice.

Vsebina II. zv.: Slovenski smo fantje. — Nmau čez izaro. — Bratci predragi. — Luštno je vigred. — Te mirne let' h kraj' gre. — Pršva je luba vigred. — Vse te učne liete mojè. — Ko ptičica s'm spievala. — Štirje fantje špilôjo. — V Smiehu 'no kajžico 'mam. — Puabi pojo. — Dočva, poglej me prou! — Ko b' Zila noj Drava — Je dro učno poloti. — Pa le bodmo dobre volje! — Snuoč s'm dobiu pis'mce. — Kadar Zila noj Drava. — Horjančce so dro lape. — Da bi biva lepa ura! — Od Celovca noj do Drave — Je komej noč storiva se. — Kni s' liepa, kni s' luba. — Al' ta Dravca gre v sriež. — Kar s'm stuorou, hriva me. — Kaj se boš hranjava. — S'm pa snuoč pošto duobu. — Na hrib'rc bom stopu. — Šotr pojd, šotre s'm sama. — Čier so včas' b'le. — Koj na'n hrib'rc bom stopou. — Snuoč s'm dobiu pis'mce.

III. zvezek. Za čveteroglasni moški zbor. Založila Glasbena Matica v Ljubljani. 1921. Tiskal Eberle na Dunaju.

Vsebina: Vihred prihaja. — Jes s'm an bauer. — Svetvo sunce se je skrivo. — Kumej s'm stopou v te os'mneste let. — Ko urca štir odbije. — Bom sab'co nabrusu. — Na unim kraji grab'nčka. — Moj oče 'ma konjča dva. — Dob'r vöčer, dōčva moja. — Kam pa pobandraš. — Tri ljubce ljubiti. — Dōčva vieš, o kaj s'm djau. — Je pa juh u pečeh. — Pa k' ni horšiga kraja. — Oj, te tičce vasieve. — An puab'č je pršou. — Ta drum'lea je zvomlana. — Dōčva sred izare. — S'm puab'č mislou ves iti. — Dōčva koj m'ne moj. — Dōčva, kaj vieš, kaj s'm ti djau. — Plenice je prala pr' mrzlem studenc'. — Mrzla rosa, ojstra kosa. — Ribcam pa dobro hre. — Draha Minka, bodi zdrava. — Ta drum'lea jse zvomlana. — Voda tače. — Boršti so vsi zelen'. — V aneh let' s'm se oženou. — Smrt na durce kljuka. — Sem šel po dobravci. — Dekle je na hanku stala.

VILFAN KAREL: Slovenski citrar. 6 pesmi za citre in petje. Založil Kleinmayr & Bamberg v Ljubljani. V zbirki je: Po jezeru.

VILHAR F. S.: Po jezeru. Za moški zbor. V pesmarici Glasb. Matice v Ljubljani, ki jo je uredil dr. Čerin l. 1897, št. 36.

VILHAR F. S.: V Balkanski vili I. zv. U Zagrebu 1906. Samozaložba.

Vsebina: št. II. Izpod Triglava. Za meš. zbor in soli: Oj stojaj, stojaj Beligrad! — Že noč se mračí. — Zajček teče, zajček teče. — Stoji, stoji, tam lipica. Rasti, rasti rožmarin!

VILHAR F. S.: V Balkanski vili II. zv. Od savskih bregov št. VI. Za meš. zbor in soli.

Vsebina: Tam v poljani ravni mi stoji kralj Matjaž. — Kaj se ti, pobič, v nevarnost podajaš? — Vse ptičice lepo pojo. — Čuk se je oženil. — Lepa vila pleje proso.

VODOPIVEC VINKO: Kovačev študent. Založila Katol. buk. v Ljubljani 1910. Kamnotisk. Za moš. zbor s klavirjem.

Vsebina: Kovač si je zažgal tobak. — Oja, kadar pa vmrl bom. Samospes s klavirjem. — Bratci veseli vsi... — (Raztrgan ves in razcapan. Za 1 glas in zbor.) — Mi Slovenci vinca ne prodamo. — Bog živi vse luštne ljudi!

VODOPIVEC VINKO: Po planinah. Za meš. zbor. Pevec I. letn.

VOLARIČ HRABROSLAV: Narodne pesmi. Za moški zbor.

Vsebina: Tovariš. — Je ura štir odbila. — Oj sijaj solčeece! — Pismice. — (Solnce mi doli gre.) — Po noči. — (Vesele so te ptičice.) — Barčica. — (Fantje so po vasi šli.) — Vsaki dan. — (Te, te, te dobro poznam.) — Rožmarin se je posušil. — Kaj je ljubezn — Nesrečen zakon. — V nedeljo zjutraj vstala bom. — Slovo. — (Prišel sem pod okence.) — Bolna ljubica. — (Dobil sem pisemce.) — Popotnik. — Pri ločitvi. — (Ločiva se, zdrava ostani.) — Venček: vsebina: Sem slovenska dekdica. Na Gorenjskem je fletno. Moj ljubček je z gornjega kraja. Po cesti špancira gospod in gospa. Kdo će pa vedet, kaj je ljubezn. Men se dečva smil! Lepa je cvancarca.

VOVK J.: Popotnikova pesem. Za meš. zbor v Vrteu 1872. Varijanta s Suhorja in Cerknice.

ZIROVNIK JANKO: Glejte že solnce zahaja. Za meš. zbor, v pesmarici družbe sv. Mohorja, II. zv., št. 36.

ZIROVNIK JANKO: Narodne pesmi z napevi. I. zv. Izdala Glasb. Matica v Ljubljani 1884. Tiskal J. R. Milic v Ljubljani. Za moški zbor.

Vsebina: Prišel sem pod okence. — Pobič sem star šele osemnajst let. — Ovbe glavca moja. — Al me boš kaj rada imela? — Delaj, delaj, dekle, pušelje! — Ena ptička prletela. — Sijaj, sijaj, solnčeece. — Je pa davi slanica pala. — Dol' se vsedi. — Po gorah je ivje. — Lani sem možila se. — Saj sem pravil mnogokrat. — Gozdič je že zelen. — Mi ptička zapoje. — Lepo je pomlad. — Na planinah solnčeece sije. — Dober večer stari očka! — Nikdar ne bom pozabil. — O ja, zmiraj veseli. — Lahko noč bi ti jaz voščil.

Zvezek je bil že 1885. leta ponatisnjen obenem z II. zvezkom in je izšel l. 1890 v II. izdaji.

M. Bajukova „Pevska šola“.¹

To je knjiga, kakor so jo pevci in pevovodje že davno zaželeli, saj obsega vse, kar mora izvežban pevec znati. Pevovodja, ki bo po tej knjigi učil peti, bo dosegel najlepše uspehe, pevci bodo trdni, zanesljivi, da jih nobena reč ne bo spravila s tira. Vaj je v izobilju, praktičnih, primerno se stopnjujočih; učitelja in učenca bi utegnila njih množica celo preplašiti, če bi ne vedela, da jih lahko po potrebi izpustita, zlasti tedaj, če je treba, kakor pri naših podeželskih zborih, vse vežbanje in ves pouk malo bolj na kratko opraviti. Zelo dobro je to, da je knjiga pregledna, vaje in potrebna razlaga so v tesni notranji zvezi, pri vajah in pri razlagi pisatelj s številkami natančno označa, kaj gre skup, tako da bo učitelj vedno vedel, kako naj razlaga, pevec pa za vsako vajo sproti lahko poiskal razlage, ako bi mu ne bilo vse jasno. — Važno je, da natančno razlaga pevski organ; prepono, pljuča, sapnik, jabolko, glasotvornice itd., vse votline v glavi, kjer se tvori resonanca, hkrati opozarja na napake pri tvorbi glasu in petju. Govori o meni (mutaciji) glasa, podaja pravila za pevce itd. itd. Nauk in vaje razvija tako daleč, da se pevec nauči spoznavati celo notranji glasbeni stroj pesmi: od najmanjšega delca (motiva) do glasbenega stavka na zgledih kaže, kako se drobne glasbene misli razpleto v obsežno celoto. Opozorim naj posebej še na lepo iznajdene dvoglasne vaje, kjer vsak glas samostojno postopa, tako da pevec spozna tudi razne kontrapunktične oblike.

Velika prednost te šole je tudi v obilici novih lepih slovenskih glasbenih izrazov (terminologija), ki jih je pisatelj ugotovil v soglasju z našimi najboljšimi jezikoslovci; tako n. pr. pavza = nehaj; ritem = mera; diatonična lestvica = prema lestvica, hromatična lestvica = liha lestvica; = višaj; = nižaj, = vračaj itd. Tako da je knjiga ne samo z glasbeno-pevskega ampak tudi z glasbeno jezikoslovskega stališča vse pozornosti vredna.

Vsako pevsko društvo bi je moralo imeti po nekaj izvodov v zalogi; saj novi pevci vedno pristopajo in brez teoretičnega pouka si ne moremo misliti dobrega zbora. Zbori, posezite po izvrstni knjigi!

¹ Pevska šola. Spisal Marko Bajuk, kr. profesor in učitelj petja na I. drž. gimnaziji v Ljubljani. Izdala »Pevska zveza« v Ljubljani 1922. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Natisnila Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

VINKO VODOPIVEC.

Mandolinski orkester.

Naše tamburaše bo zanimalo zvedeti, da imajo v Lahih godbo, ki je zelo podobna našim tamburaškim zborom. Sestavljena je ta godba iz raznovrstnih mandolin. Mandolina je instrument, podoben našemu braču, samo da ima mnogo krajši vrat. Igra se s pomočjo trzalice in nje glas sličen bračevemu glasu, toda bolj oster in kričec. Uглаšena je mandolina ravno tako kot violina namreč:

Ima štiri pare jeklenih strun.

Njen obseg je kromatično od

Kadar igra samo ena mandolina (včasih tudi dve v terciah ali sekstah), prevzame spremljanje kitara. Kitara je instrument popolnoma sličen našim bugarijam, samo mnogo večji in drugače uглаšen. Kitara ima šest strun, ki so takole uглаšene:

Na kitari se navadno samo spremlja v akordih. Prav velike kitare (chitarrone imenovane) imajo razen navedenih še nekaj basovskih strun poleg vratu. Te basovske strune se ne krajšajo in služijo samo za ojačenje basa.

Večji mandolinski orkestri pa imajo zraven imenovanih instrumentov še sledeče: 1. mandolo; 2. mandolocello; 3. mandolone. Mandola je popolnoma slična mandolini, samo s tem razločkom, da je večja in uглаšena oktavo niže. Mandola igra v mandolinskem orkestru isto vlogo kot viola v godalnem orkestru.

Mandoloncello je večji od mandole in ravno tako uglašen, samo z razločkom, da ima pet parov strun. Zadnji par strun je uglašen na C C, gre torej še kvinto niže kot mandola.

Igra isto vlogo kot vijoloncello ali fagot v godalnem orkestru.

Največji instrument je mandolone, ki ima štiri pare strun.

Sekunda-, Alt-, Bas-, kontrabas-balalajka.

Mandoloncello in mandolone se pri igranju držita v naročju tako kakor mandolina.

Tak mandolinski orkester se glasi prav lepo, a ne zadovoljuje tako poslušalca kakor močan in dobro izvežban tamburaški zbor. Pogreša krepkega basa (des Basses Grundgewicht). Naš berde ga vse drugače pihne kot tak laški mandolone.

Enako kakor Jugoslovani in Lahi so si tudi Rusi prikrojili za orkester svoja narodna glasbala balalajko in domro. Balalajka je instrument podoben kitari s trovogelnim korpusom; ima tri strune, kojih prva je A, drugi dve pa E.

Balalajke se v orkestru rabijo v razni velikosti n. pr. Pikolo-balalajka, Prim-, Sekunda-, Alt-, Bas-, kontrabasbalalajka.

Domra je zelo podobna tamburici (braču); ima tri strune D, A, E. Tudi domra se rabi v različni velikosti, n. pr. Pikolo-, Prim-, Alt-, Bas-domra.

VESTNIK PEVSKE ZVEZE

KONCERT »LJUBLJANE«. »Ljubljana« je priredila 9. okt. v Unionu koncert s sledečim sporedom: 1. St. Premrl: »Pesem žrjavov«; 2. E. Adamič: »Večerna I.«; 3. dr. Fr. Kimovec: »Zvonovi pritrkavajo«; 4. P. H. Sattner: »Šašek kodrolasek«; 5. St. Premrl: »Medved z medom«; 6. V. Vodopivec: »Ptice«, ženski zbor; 7. O. Dev: »Njega ni«, narodna, meš. zbori. — Odmor. — 8. dr. F. Kimovec: »Fčelica letela«, prekmurska; 9. V. Zganec: Medjimurske nar.: a) »De su one ptičke«, b) »Zibu haju«, c) »Kiša pada«, meš. zbori; 10. a) Pokorny: »Teče voda ze skaly, slovačka, b) E. Adamič: »Turopolci«, belokranjska; 11. Hatze: a) »Škripi djeram«, b) Oj »Lazarec«, srbski narodni.

»Ljubljana« ima ognjevitga, neumornega pevovodjo, ki se ne ustraši izlepa kake reči; to je pokazal to pot posebno s Premrlovim »Medvedom z medom«, ki je živa skladba, pa ima tudi težkoč precejšno mero, ostrih dissonanc, alternacij, nenavadnih modulacij, toda zbor je vse kleči spretno obšel in jasno in zvonko pel. — Zajemljive so bile Zgančeve medjimurske, za las skoro še bolj Hatzejevi srbski. Sattnerjev »Šašek kodrolasek« je ljubko, drobno mozaično delo, Devova »Njega ni« ima mogočno razvit konec, v sredini pa življenje malo peša. — Zbor ima mehke, lepo stopljene soprane, krepke base, voljne alte, tenor bi bilo pa dobro malo pomnožiti, da bi se vselej polno uveljavil med ostalimi glasovi.

GLASBENA POROČILA

PETDESETLETNICA »GLASBENE MATICE« V LJUBLJANI. »Glasbena matica« je v dneh 15.—19. dec. 1922 praznovala svojo petdesetletnico. Dvorni svetnik profesor dr. Mantuani je izčrpno predaval o razvoju slovenske glasbe. Poiskal je prve koreninice in sledil do danes, ko so se v »Glasbeni matici« razrastle v mogočno drevo. »Glasbena matica« so na poziv Vojteha Valente ustanovili l. 1872 za glasbo vneti možje, med njimi znana imena: Foerster, Nedvčd, Bučar, Pr. Ravnihar, Grasselli, Praprotnik. Prvi koncert je priredila 25. sept. 1872 na dan prvega občnega zbora. Začela je takoj z izdajanjem raznih skladb, samospenov, četverspevov ozir. četveroglasnih zborov, pozneje tudi klavirskih skladb, instrumentalnih skladb prirejenih za klavir (oratorij, simfonična pesnitev, opera). Do danes je izdala nad 60 raznih publikacij najrazličnejše vsebine. Koncertov je priredila vsakovrstnih: vokalnih, instrumentalnih z zborom in solisti, čisto instrumentalnih, orkestralnih z najrazličnejšimi deli. Izvajale so se skladbe 328 različnih skladateljev; od teh je 155 Slovanov (48 Slovencev, 47 Čehov, 25 Rusov, 20 Hrvatov, 11 Poljakov, 4 Srbi), ostali so Nemei, Francozi, Italijani, Skandinavci, Madjari, Angleži, Španci. Za zunanji svet sta bila zlasti pomembna koncerta na Dunaju l. 1896; enako koncerti v Trstu, Opatiji, na Reki, Sušaku, Zagrebu, Beogradu, Sarajevu. Druga, še bolj važna plat matičnega delovanja se je izvršila v glasbeni šoli. Začela je s šolo l. 1882. — z »malo branjarjo«, kakor je rekel dr. Mantuani v svojem predavanju. Imela je le eno sobo za 28 učencev. Danes rabi tri hiše. Število učencev se je popetdeseterilo. Matična šola se je l. 1919. čisto naravno razvila v najvišji glasbeni zavod, v konservatorij.

Duša »Glasbene matice« je ravnatelj konservatorija Matej Hubad, ki že trideset let določa smernice nje delovanja. Njegovo znanje in njegov tenki glasbeni čut sta v prvi vrsti dvignila zavod na sedanjo višino.

Slavnostni simfonični koncert pod vodstvom Jerajevim je podal same izvirne slovenske orkestralne skladbe: dr. B. Ipavčeve »Serenade« I. stavek, St. Premrlovo

»Božično suito«, Lajovčev »Adagio«, Jerajev »melodramo« Lepo Vido«, Škerjančeve skladbe k »Zlahtnemu meščanu«, Adamičev »Tatarski ples«, »Moža z medvedom« in scherzo »Potrkan ples«. — Jeraj se je pokazal izbornega dirigenta, skladbe so pa dokazale, koliko toplega, globokega čuvstvanja so zmožni naši skladatelji in kako brez skrbi se njih imena častno pridružujejo vrsti slovitih imen inorodnih skladateljev.

Pevski zbor je podal jako pestro izbero slovenskih skladb, solista gospa Lovšetova in g. Betetto prav tako, da smo imeli od zboru, zlasti pa od solistov kar največji užitek.

Gojenci konservatorija so pokazali v posebni produkciji, da imajo dobre učitelje za gosti, za solopetje, klavir; morda so ti zadnji pokazali največjo dovršenost.

IZ GORICE. Navzlic nepovoljnim razmeram se naše glasbeno življenje vendar čimdalje bolj razvija. Nekaj posebnega je bil dvakratni koncert pevskega zboru »Učiteljske zveze« pod vodstvom g. Srečka Kumarja. Najboljše je bilo zborovo petje. Gosp. Kumar je izbrčen dirigent, razpolagal je z zelo dobrim materialom — blesteči soprani in fundamentalni basi — zato sta tudi oba koncerta dosegla tak uspeh, kakršnega ni dosegla dosedaj še nobena prireditev na Goriškem. Pri prvem koncertu so se proizvajale večinoma Lajovčeve skladbe in po ena Krekova in Ravnikova. Najbolj so uspeli skladbe »Pomladni spev« in »Medved z medom«. Solospjevi so bili na sporedu Lajovčevi, Kogojevi in Škerjančevi, katere ste izvrstno pogodili Avrelija Sancinova in Anica Čokova. Nastopil je tudi kvartet na lok s Haydnovim kvartetom v G-molu, Op. 74. št. 3. Pianistinja Karmela Kosovelova in Marjeta Bortolottijeva sta proizvajali Brahmsa in Chopina. Gosp. Albert Širok je recitiral Stano Kosovelove »Biblijske motive«. Vse točke so izredno ugajale. Pri drugem koncertu »Učiteljske zveze« so se pele razen Lajovčevih tudi ena Grbčeva, ena Foersterjeva in dve E. Adamičevi skladbi. Najbolj je ugajala E. Adamičeva »Mlad junak po vaši jezdi«. Pianistinja Marjeta Bortolottijeva je igrala Mirkove in Krekove skladbe. Samospeve Avrelije Sancinove je spremljal na klavirju g. Marij Kogoj, ki je tudi improviziral na klavirju pri Širokovih recitacijah. Tudi drugi koncert »Učiteljske zveze« je uspel kar najboljšo.

»Pevsko in glasbeno društvo v Gorici« je priredilo 31. maja 1922 v Trgovskem domu izredno lep koncert. Na sporedu so bili zastopani skladatelji: E. Adamič (»Franca«, »Fantovska«); Anton Lajovic (»Kiša«, »Ples kralja Matjaža«); Rihovsky (»Ti ljubček moj«); O. Dev (»Še ena«); Emil Komel (»Pesem beguncev«); Pirnat (»Pomlad in jesen«); P. H. Sattner (»O nevihti«). Ta koncert je pokazal, da razpolaga »Pevsko in glasbeno društvo v Gorici« z izbornimi močmi in izvrstnim pevovodjem. Posebno je zanimala Komelova skladba »Pesem beguncev«, ki se odlikuje po melodioznosti in lepi fakturi.

Marij Kogoj in Ljubica Sfiligojeva sta 14. julija priredila koncert, ki je istotako lepo uspel. Gdč. Sfiligojeva razpolaga z zelo lepim in prijetnim mezzosopranom, njeno petje nam je zelo ugajalo; želimo si, da bi jo kmalu zopet slišali. Posebno nam je ugajala Brahmsova »Brezuspešna podoknica«, katero je morala ponavljati, in romanca iz opere Milton. Vse točke obširnega sporeda je spremljal na klavirju g. Marij Kogoj temperamentno. Gosp. Širok je recitiral Zupančiča in Cankarja, g. Marij Kogoj je medtem improviziral na klavirju.

Te dni se je osnoval v Gorici »Godbenj krožek«, ki si je postavil za smoter zastvariti v Gorici dobro in močno godbo na pihala in trobila. Zglasilo se je čez 40 mladeničev, ki se sedaj učé teorije in imajo po večini že vsi svoje instrumente. Po pravilih je izključeno, da bi smela ta godba sodelovati pri plesih, za kar smo ustanoviteljem posebno hvaležni.

Vinko Vodopivec.

NOVE SKLADBE

P. H. SATTNER: Leop. Belarjeva slov. maša: »Oče večni«. Za mešani zbor priredil — — Založila Jugoslov. knjigarna v Ljubljani, 1922. Cena part. 15 Din, glasovi à 2 Din. — Še vedno je lepa ta ljubka mašica, ki je prvotno izšla za moški zbor. Prirejevatelj jo je odel v bolj novodobno obleko, se je zato nekajkrat oddaljil harmonično in melodično od izvornika; prav vselej ni bilo nujno, tako da se nam kako mesto v izvorniku bolj krepko in preprostosti sloga bolj primerno zdi, zlasti nam starejšim, ki imamo še izvornika polna ušesa. Drugih tudi te izpremembe ne bodo motile, ampak zbori bodo veseli te mehke, s pobožnim, otroškim srecem občutene glasbe.

ANTON FOERSTER: I. Lamentacije. II. Očitjanja. Za mešani zbor. Četrti natis. Jugoslov. knjigarna v Ljubljani, 1922. — Cena part. 6 Din. — Lamentacije so znane žalostne pesmi Jeremija preroka, prirejene po koralni melodiji za četvero-glasni mešani zbor v takozvanih falsobordonih. Enkrat poje napev sopran, nato po vrsti tenor, alt in bas. Če se na lahko pojo, so zelo učinkovite. — Najlepša postna pesem so pa Očitjanja, ki se stopnjujejo v mogočen vzklík ranjenega, zaničevanega Zveličarjevega srca, pa zopet v enako učinkovitem tajnostnem šepetu nehvaležnemu

človeštvu izprašujejo vest. Naj bi se jih vsi zbori navadili, vredna so, kakor malo-katera skladba.

DAVID DOKTORIČ: Dve evharistični pesmi za mešani zbor. V Gorici 1922. — Doktorič ima za tiha mentorja — se zdi — Premrla in Hochreiterja. S prav rahlimi koraki oprezno hodi za mehkiimi zvoki novejših modulacij in pazljivo prisluskuje tajnostnim zvokom delikatnih alternacij, ki novejši glasbi dajo tako mičnost. Pesmi sta važni zlasti tudi zato, ker kažete, da onstran italijanskih mejnikov tudi vse panoge glasbe pridno goje in si poizkušajo noveše pridobitve prisvojiti.

STANKO PREMRL: Slava Bogu v višavi! 10 božičnih pesmi za mešani zbor in orgle, uglasbil — —. Natisk dovolil kn.-šk. ordinariat ljubljanski dne 28. aprila 1922, št. 1517. Jugoslov. knjigarna v Ljubljani, 1922. Cena part. 20 Din, glasovi à 4 Din. — Nepričakovano lepa zbirka. Premrl se nam je tu pokazal od tiste plati, ki je pri njem najljubeznivejša, najbolj priručna, najbolj domača, pa navzlic temu tudi najbolj plemenita. Koliko mogočne globokosti je v nekaterih samospevih, koliko nežne miline v duetih, koliko toplega žara v orglah, do sanjave dremotnosti, ki se pod široko razprostrtim plaščem svete noči čudno tiho razgrinja po betlehemskih planjavah. Kdor bo te pesmi enkrat pel, jih bo tudi drugič in desetič rad in poslušavec bo našel vedno več lepot v tej, brez dvoma doslej najlepší zbirki božičnih pesmi. Poleg tega so zlasti za pevce lahke, orgle so zelo samostojno zamišljene, pa jih bo količkaj spreten organist že obvladal. Če so bile kdaj katere pesmi vredne truda, so ga Premrlve v največji meri. Pred vsem opozarjam na št. 1, 3, 4, 7, 8, ki so vsakemu sluhu dostopne.

MARIJ KOGOJ: Zbora: Barčica, Requiem. Umetniška založba »Treh labodov«. Ljubljana, 1922. Cena à 12 K. To je pač muzika, kar je je bilo med Slovenci doslej najbolj subjektivne izdane. Je za čuda čuvstva v njima, skoro da bi se človek zarekel, da ni nobene note iz zgolj oblikovnih ozirov. Nekatera mesta kažejo v brezzdanje globine. Prav zato bo pa te vrste glasba našim zborom še precej časa nedostopna, zakaj če naj se pesmi dobro pojeta, bo moral pevovodja vsako noto ne le površne odtehtati, ampak jo občutiti kot zlata vaga, da se bo ta — rekli bi — kompendij trpkopojnih lepot, kakor jih je porodila novejša glasba, vsaj približno tako uveljavil, kot je bil občuten. Dasi ju naši zbori ne bodo zmogli, bi ju moral vendar vsak pevovodja poznati in se dobro v nju zatopiti, zakaj naučiti se je moči precej in si čuvstvo izdatno obogatiti. Sicer je pa iz skladeb čisto jasno razvidno, da Kogoju ne gre za težkoče, ali v prvi vrsti za to, da bi rabil novejša, dražljiva izraževavna sredstva, saj marsikje (prim. posebno Barčico) piše iznajdljivo preprosto. Zato mislim, da upravičeno lahko trdimo, da je v njem veliko več Debussyja kot R. Strauša, več čuvstva kot spretne oblikovnosti.

JOSIP VEDRAL: Narodni zaklad. Zbirka državnih himen in slovenskih narodnih pesmi. Za gosli s spremljevanjem klavirja priredil in harmoniziral — —. V Ljubljani, 1922. Založila Jugoslovanska knjigarna. Cena 30 Din. — Goslačem-začetnikom bo zbirka posebno dobro došla; ker je klavirsko spremljanje tudi lahko, bo naš mladi glasbeni naraščaj z veseljem segal po zbirki; ko bi bilo še besedilo podloženo, bi drugi družinski udje tudi lahko peli zraven, ker so vse pesmi v primernih legi, sicer so pa pesmi izvečine dobro znane. Harmonizacija je preprosta, v celoti prav lepa, prijazna, včasih poizkuša način spremljanja določiti iz značaja pesmi, tako da smo v splošnem zbirke kar vešeli in bi si le tu pa tam želeli kake male izpremembe.

JOSIP SICHERL in ST. PREMRL: Pridite molit Jezusa! Božične pesmi (17). Riharjevi, Cvekovi, Vavkovi in drugi napevi za mešani zbor uredila — —. Drugi, pomnoženi in popravljeni natis. Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani, 1922. — Najlepše, vzorno, sijajno je prirejena Riharjeva št. 12, kjer je Premrl zlasti spravil logiko v mehko spremljanje. Ostale pesmi se od tega vzora več ali manj oddaljujejo. Je pa zbrano skoro vse, kar je pri nas značilnega za staršo obliko božičnega čuvstvovanja, kakor se je razvilo okrog sredine preteklega stoletja. Pesmi bodo sprejemali ljudje kot stare, davno zaželjene znanee. V bodoči izdaji, ki bo gotovo še izšla, bo gotovo še teh par slabosti, ki se jih še drže, izginilo, tako da se bodo vsaj oblikovno, če ne vsebinski vse približale vzorni 12. številki.

EMIL ADAMIČ: 10 moških in mešanih zborov. Na narodna besedila iz Štrekljeve zbirke uglasbil — —. V Ljubljani, 1922. Založila in izdala Zvezna knjigarna. Če bi od Adamiča nobenih drugih zborov ne imeli, bi njegovo umetniško čuvstvovanje, v kolikor se v zborovskih skladbah kaže, mogli iz te zbirke dokaj dobro spoznati, celo njega razvojno črto bi si mogli za silo izpostaviti. Od sila preproste, pa neverjetno užigajoče št. 6. »Ne maram za te!«, da vidimo — bolj kakor bi jo imeli živo pred seboj — ponosnega gorenjskega dekliča, kako se mu srdito bliskajo oči nad fantom, ki mu je očitvidno nagujena s srcem, pa jo jeza grabi, da jo prosi za roko, ko še nima hiše svoje, in mu trpko očita:

Še polž ima hišo
le ti si brez nje,
ne maram za te!

in svetuje:

Poplačaj dolge,
pollej pridi po me,
in hišo naredi. —

Od te najpreprostejše do onih, kjer v zaporednih septimah, sekundah, oktavah, kvintah daje duška svojemu čuvstvu, ali v kanoničnih oblikah in večkratnem kontrapunktu raja in se izmika in skriva, da mu komaj slediš z očmi, kaj šele bežnim sluhom! — vsaka plat njegovih izraževalnih zmožnosti je vsaj nakazana, prav do eksotične iznajdljivosti. Melodika, tudi kar je je izvirne, je vsa oplojena z lirično mehko narodne pesmi. Besedilo bi bilo kazalo morda tu ali tam nekoliko urediti, da bi se odbilo par osti, ki zadevajo ob estetični, moralni čut.

IZ SEJE ART. ODSEKA. Odseku je bilo poslanih 32 pesmi od 16 skladateljev. Nagrajene so bile: St. Premrlova: »V Korotan« s prvo nagrado 2000 K, E. Adamičeva: »Domovini« z drugo nagrado 1500 K, dr. E. Hochreiterjev »Nočni psalm« s tretjo nagrado 1000 K. Veliko pesmi, po vsebini izbornih in prav dobrih, pa je ali pretežkih ali predolgih v smislu razpisanih pogojev. Te bomo porabili v »Pevcu«, ako jih ne zahtevajo skladatelji nazaj, dobile bodo posebne nagrade. Tudi druge pesmi bodo po večini porabne. Nekatere bomo vrnili. Če kdo zahteva svojo pesem nazaj, naj to naznani art. odseku P. Z. v Ljudskem domu.

RAZNE VESTI

JOSIP DRVOTA, tenorist ljubljanske opere, je umrl dne 3. decembra 1922. Slovesno mrtvaško opravilo je za rajnikom priredilo operno osobje: solisti, orkester, zbor pri frančiškanih dne 17. januarja t. l. Cerkev je bila natlačeno polna; Drvota je vse ljubilo. Bil je izvrstno izšolan pevec z mehkim, voljnim, v vseh legah enako zvonkim glasom, ki tudi v višini nikdar ni kazal nobene trdote. Poleg tega je bil tudi dober igralec in je osebam, ki jih je predstavljal, znal dati samostojno, značilno življenje. Naša opera ga bo občutno pogrešala, zakaj vsestranskega nadomestila zanj za zdaj še nimamo in ga ne bo kar tako lahko dobiti.

KAKO SE VADI PEVSKI ZBOR MORAVSKIH UČITELJEV? Ta zbor je eden najboljših, kar jih sploh je. Pojo najtežje skladbe in sicer vse brez not, vse na pamet. Pevci ne stanujejo v mestu, ampak so nastavljeni v raznih krajih Moravske. Pevovodja prof. Ferd. Vach jim razdeli note in vsakdo se mora not in besedila sam doma na pamet naučiti. K skupnim vjam prihajajo vsako soboto popoldne in se vadijo zvečer od šestih do desetih; pa tudi do enajstih in do polnoči jim ni preveč. Ob nedeljah imajo nato dopoldne vajo od 8. do 12. in še popoldne po par ur. V teh vajah, ko note že vsakdo na pamet zna, pesem skupno pilijo, likajo, da je potem petje kot bi bilo iz bron vilito in zveni gosto in polno kot orgle in se preliva in valuje kot mogočno morje, in sočno je in nežno in čuvstveno kot glas Amatijevih gosli. — Če pri nas kdo samo note za silo zadene, pa že izvečine misli, da je kdo ve kaj doprinesel.

MATEJ HUBAD, ravnatelj konservatorija »Glasbene matice« in intendant ljubljanske opere, je bil pri slavnostnem obnem zboru »Glasbene matice« izvoljen za častnega člana za velike zasluge, ki si jih je pridobil pri svojem 30 letnem delovanju kot izboren učitelj v raznih predmetih in ognjevit koncertni vodja.

FOERSTERJEV »GORENJSKI SLAVČEK« je doslej še vselej do zadnjega kotička napolnil naše operno gledališče. Poslušavci se vselej do solz nasmejejo ob nešteto smešnih prizorih, ki jim izvrstna komika glasbe posebno pomaga do živega učinka. Pri prvih predstavah je bil skladatelj sam navzoč, pa žal — kakor je rekel — niti enega takta ni slišal, tako ga je zapustil sluh. Občinstvo mu je prirejalo burne, dolgotrajne ovacije. Skladatelju iskreno čestitam. Vendar se je s svojo vztrajnostjo in doslednostjo dokopal do zmage: še nikdar ni njegovo zaslužno delo doseglo toliko priznavanja. — To opero bi si moral vsak pevec ogledati. Opera je prirejena tudi samo za klavir. To prireditev je izdala »Glasbena matica«. Marsikak zbor iz opere bo našim društvom dobro došel.

DR. BOZIDAR ŠIROLA je izdal jako zajemljivo pisano zgodovino hrvatske glasbe: »Povijest hrvatske muzike.« To je prvo jugoslovansko znanstveno delo te vrste.

STAROSLOVENSKO PETJE PRI SLOVESNI MAŠI je slišal urednik prvič na starega leta dan, nedeljo 31. dec. na Brodu na Savi. Duhoven je vse pel po staroslovensko, za oracije (molitve), list in evangelij je imel zelo živahne napeve, prefacijo (predglasje) in očenaš je pa pel tako kot ga pri nas pojo po latinsko. Evangelij in list je bilo lahko umeti.

DR. BOZIDAR ŠIROLOVE »PJESNI RAZLIKE«, ki nas je zagrebški pevski zbor »Lisinski« ž njimi tako prijetno iznenadil, so izšle v založbi »Edition Slave« v Zagrebu 1922. Vsem glasbenikom jih toplo priporočamo.

ANTON DOBRNÍČ, plodovit hrvatski skladatelj in glasbeni pisatelj, je izdal knjigo »Muzički eseji«, kjer razpravlja o raznih vprašanjih o lepoti, kakor se

nam kaže v glasbenih delih. Poizkušaj se v vprašanje poglobiti in ga na svoj način rešiti. Knjiga je za glasbenike zelo pomembna.

PEVSKI ZBOR »TEHARJE« je priredil dne 12. novembra 1922 koncert na Teharjih s sledečim sporedom: 1. a) K. Adamič, »Slanica«, b) dr. Fr. Kimovec, »Teče mi vodica«, prekmurska, c) dr. G. Ipavec, »Milada«, d) Ig. Hladnik, »Pomlad«, e) dr. A. Schwab, »Še enac«; 2. a) A. Mihelčič, »Moje in narodne«, b) dr. Fr. Kimovec, »Zaročenka«, c) E. Adamič, »Turopoljci«, belokranjska; 3. a) Fr. S. Vilhar, »Mornar«, b) I. Canič, »Ciganka«, c) Volarič, »Divja rožica«; 4. a) Volarič, »Razstane«, b) Volarič, »Na zeleni gori«, c) I. pl. Zajc, »Večer na Savi«; 5. a) Vinko Vodopivec, »Ptici«; 6. a) A. Mihelčič, »Zveste ljubezni«, b) A. Mihelčič, »Dva možička«, c) dr. Fr. Kimovec, »Marko skače«, prekmurska; 7. a) dr. A. Schwab, »Zlata kanglica«.

Od zadnje Zvezne prireditve v Celju je pevski zbor veliko napredoval, kar se je posebno pokazalo pri zborih, katere je pel tudi pri prireditvi v Celju. Prav ugajal je »Mornar«, katerega je pel g. V. Močan s svojim lepo donečim glasom in ga je spremljala na klavirju gospa Fischer. Dr. A. Schwabova »Zlata kanglica«, katero je zbor pel s srebrnočistimi glasovi s spremljevanjem klavirja, je poslušalce očitno zadovoljila, kar je pokazalo dolgotrajno odobravanje. Gosp. pevovodju in zboru je k tej prireditvi le čestitati. Al. Mihelčič.

ZLATKO BALOKOVIČ, čuvstveni hrvatski goslar, koncertira zdaj na Angleškem v Londonu in na Irskem. Koncerti so sijajno obiskani, kritika polna hvale.

PEVSKI KOLEDAR ZA LETO 1923. Izdala »Zveza slovenskih pevskih zborov«. Prodaja in razpošilja Zvezna knjigarna v Ljubljani, Marijin trg 8. Priročna knjižica v žepni obliki ima poleg običajne koledarske vsebine več dobrih kratkih člankov o Foersterju, Fr. Ser. Vilharju, Hubadu, Dražilu, Steletu, jubileju »Glasbene Matice« v Ljubljani, 30 letnici »Ljubljane«. Za okras prinaša karikature čvetero važnih delavcev: Hubada, Adamiča, Prelovca, Dražila. Koncema ima privezane liste za zapiske. Ker je vsebina zajemljiva, cena za vezani izvod 10 Din gotovo primerna, bodo pevci po knjižici brez dvoma radi segali.

DOLOČILA ZA OKROŽNE REFERENTE. 1. Okrožni referenti so zastopniki določenega pevskega okrožja pri odboru Pevske zveze. Biti morajo pevsko naobraženi.

2. Okrožne referente voli vsakokratni občni zbor na predlog zastopnikov okrožja.

3. Vsak referent ima svojega namestnika, ki ga zastopa, kadar je on zadržan. Namestnika imenuje okrožni referent v soglasju z okrožnim odborom.

4. Pravice: Referenti imajo iste pravice kot pravi odborniki Pevske zveze brez obveznosti, hoditi k sejam. Vendar pa se morajo udeležiti seje na pismen poziv odbora, zlasti če se pri sejah obravnavajo stvari, ki se tičejo okrožij, katere zastopajo. V tem slučaju se jim potni stroški povrnejo. Kadar so v Ljubljani in se isti dan vrši seja Pevske zveze, naj se je po možnosti udeleže.

5. Dolžnosti: Referenti morajo:

a) Točno poročati o stanju, izurjenosti ter o prireditvah zborov, včlanjenih v okrožju.

Posebno naj si zapomnijo vse želje in nasvete posameznih zborov. Poročila pošiljajo vsaj vsaka dva meseca.

b) Pri sejah okrožja poročati o vseh važnejših sklepih, ki jih je izdal glavni odbor.

c) Pospeševati organizacijo novih pevskih odsekov.

č) Skrbeti za izvršitev sklepov odbora in občnega zbora.

d) Pomagati z nasvetom in dejanjem pri nabavljanju not za zборе.

e) Zbirati materijal za knjižnico Pevske zveze.

f) Skrbeti za razširjanje strokovnega glasila in drugih stvari, ki jih izdaje Pevska zveza ter za točno plačevanje članarine zborov okrožja.

6. Referenti se obveščajo o kraju in času odborovih sej. Sporočajo se jim pismeno vsi nujni sklepi, ki zadevajo njih okrožja.

POPRAVKI K NAŠI PRILOGI. V pesmi »Oj Doberdob!« naj se poje: Kjer smo kri prelivali, namesto: Kjer smo mi prelivali.

V pesmi »Zvonovi pritrkavajo« imej na str. 14 v zadnjem taktu prve vrste prvo noto **ba**, ne **as**; v predzadnjem taktu zadnje vrste na isti strani pa sopran prvo noto **b**, ne **as**.

Namesto »Godovna vesele« beri »pesem«. V pesmi »Marko skače« naj poje v zadnjem taktu dostavka samo **ba** svoj **a**, tenor imej pavze.

V »Zdravici« imej sopran v prvem taktu na str. 21 tretjo noto **g**, ne **e**.